

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Bestuurder interne transportmiddelen

////////////////////////////////////
BK-0355-2

1. Globaal

1.1 TITEL

Bestuurder interne transportmiddelen

Deze benaming wordt gebruikt in de Competent-fiche N110101 'Bestuurder van hefwerktuigen'.

1.2 DEFINITIE

Bestuurt een gemotoriseerd intern transportmiddel waarop men zit of staat bij het rijden en houdt zich hierbij aan de kwaliteitsprocedures en veiligheidsvoorschriften teneinde laad- en loswerkzaamheden, opslag- en bevoorradingswerkzaamheden en werkzaamheden met betrekking tot het transporteren van ladingen uit te voeren.

1.3 AFBAKENING

De competenties zijn van toepassing op één of meerdere van onderstaande interne transportmiddelen:

- Heftruck
- Reachtruck
- Stapelaar
- Orderverzameltruck
- Combitruck
- Pallettruck

1.4 EXTRA INFORMATIE

De bestuurder interne transportmiddelen kan met verschillende toestellen rijden om ladingen te verplaatsen. De toestellen zijn sterk verwant, toch zijn er elementaire verschillen te onderkennen.

Alle competenties opgenomen in dit dossier, dienen met dien verstande gelezen te worden.

- Pallettruck: is een meerij palletwagen met stapplatform of met stuurcabine waarin men kan zitten of staan.

- Stapelaar: is een pallettruck met het verschil dat met een stapelaar de lading tevens in de hoogte verplaatst kan worden.

- Orderverzameltruck: is een truck waarmee orders kunnen verzameld worden op zowel eerste (begane grond) en tweede niveau (circa 2,5 meter). Zowel het platform, als de bestuurder worden dan omhoog geheven. Met de truck op het tweede niveau kan de bestuurder zich over korte afstanden voorwaarts verplaatsen, zonder dat het platform hoeft te dalen. De goederen worden uit het rek genomen en op het orderverzamelplateau geplaatst door de bestuurder.

- Combitruck: wordt ook wel smalle-gangentruck of hoogbouwtruck genoemd. Deze truck rijdt zelfstandig heen en weer in de gang tussen de rekken met behulp van een mechanisch, of elektronisch/inductief geleidingssysteem. Er zijn 2 soorten smalle gangen trucks: de man-down smalle gangen truck en de man-up smalle gangen truck of combitruk. Bij de man down uitvoering blijft de cabine met de bestuurder in alle gevallen beneden ("op de grond") en beweegt enkel de vork van het voertuig langs de mast omhoog. De bestuurder dient dus omhoog te kijken wanneer hij of zij bijvoorbeeld een pallet uit de stelling wil nemen. Bij de man up uitvoering beweegt de cabine samen met de vork omhoog langs de mast. Dit heeft als voordeel dat men goed zicht heeft op de vork, waardoor een kleinere kans bestaat op foutjes of ongelukken en wordt ook orderverzamen op hoogte mogelijk. Dit type hoogbouwtruck wordt ook wel Hoogheffende Orderverzamelaar (HHOV) of Rider Order Picking Truck (ROPT) genoemd.

- Heftruck: De vorkheftruck is een transportmiddel voor horizontale en verticale verplaatsing van goederen, veelal op pallets. Om tegengewicht te bieden aan de zware geheven last op de vorken zijn heftrucks altijd uitgerust met een contragewicht. Vorkheftrucks kunnen in principe binnen en buiten een magazijnomgeving worden ingezet. Vorkheftrucks zijn uitgerust met drie of vier wielen. De driewielige exemplaren zijn geschikt voor het lichtere werk (zo rond de 1,5 ton).

- Reachtruck: In tegenstelling tot de vorkheftruck zit het vorkenbord tussen de voorste draagarmen. Deze kan naar voren en naar achteren worden geschoven; het reachen. De te heffen last bevindt zich daarmee praktisch altijd geheel binnen de contouren van de reachtruck, waarmee de noodzaak van een zwaar contragewicht is vervallen. Deze constructie geeft de reachtruck bovendien compacte afmetingen, zodat deze veel beter in smallere gangpaden kan werken dan de vorkheftruck. De hefhoogte kan afhankelijk van de mast oplopen tot wel 15 meter. Op een reachtruck zit je dwars op de truck, het rijden gaat best hard en het stuur reageert vaak onverwachts snel. Sommige trucks hebben een stuur dat 360 graden draait. Dat vergt enige gewenning.

Interne transportmiddelen waarop de bediener niet zit of staat bij de verplaatsing (bv. meeloop stapelaar) behoren niet tot deze beroepskwalificatie.

1.5 SECTOREN

- Bouw
- Chemie en Petroleum
- Distributie
- Gas en elektriciteit
- Houtnijverheid
- Kleding- en textielindustrie
- Media, drukkerij- en uitgeverijsector
- Metaalindustrie

- Papier- en kartonsector
- Steen- en glasindustrie
- Vervoer, transport en logistiek
- Voedingsindustrie

1.6 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

SFTL (Sociaal Fonds Transport en Logistiek)

Mede-indieners

Constructiv

WOODWIZE

Alimento vzw

Vormingsfonds voor uitzendkrachten

Vormelek

Tecnolec vzw

VDAB-Studiedienst

1.7 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): N110101 Bestuurder van hefwerktuigen (m/v), 30 oktober 2012
- Beroeps(competentie)profiel: 'Bestuurder heftruck/reachtruck' (maart 2004)
- Andere: Standaard voor ervaringsbewijs heftruckchauffeur (april 2011)
- Andere: Standaard voor ervaringsbewijs reachtruckchauffeur (april 2011)

Relatie tot het referentiekader

De Competent-fiche N110101 geeft in haar huidige vorm niet exact geformuleerd en volledig weer wat de competenties zijn van een heftruckchauffeur.

Alle basisactiviteiten uit de Competent-fiche N110101 'Bestuurder van hefwerktuigen' werden hertaald overgenomen in het beroepskwalificatiedossier met uitzondering van de basisactiviteit 'de opvolgdocumenten invullen en aan de betrokken dienst overhandigen'. Deze activiteit behoort tot de

beroepen magazijnmedewerker en magazijnier.

De basisactiviteit 'parkeert het intern transportmiddel' werd toegevoegd vermits alle indieners het unaniem eens waren dat deze activiteit deel uitmaakt van het takenpakket van een heftruckchauffeur.

De indieners hebben voor de hertaling en aanvulling van de Competent-fiche beroep gedaan op de standaard voor het ervaringsbewijs van heftruckchauffeur en reachtruckchauffeur.

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Bereidt het intern transportmiddel voor overeenkomstig de veiligheidsvoorschriften				
• Volgt pictogrammen en behandelingslabels op	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van de technische onderdelen van de machine • Kennis van veiligheidsregels
• Past de veiligheidsregels toe	✓			
• Meldt onveilige situaties aan de verantwoordelijke		✓		
• Gebruikt het veiligheidssysteem			✓	
• Gebruikt PBM's (Persoonlijke BeschermingsMiddelen zoals bv. veiligheidsschoenen,...)			✓	
2. Controleert de toestand van het intern transportmiddel				
• Voert een controle uit van het intern transportmiddel bij het starten en beëindigen van de dagtaak	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van de technische onderdelen van de machine • Kennis van veiligheidsregels • Kennis van de eigenschappen van laad- en lostoestellen
• Detecteert defecten		✓		
• Voert een visuele controle van de onderdelen uit op vloeistoflekken en materiële schade	✓			
• Controleert de remmen met een noodstop bij			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
de start				
<ul style="list-style-type: none"> Controleert de meters, controlelichten en foutcodes op het instrumentenbord 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Controleert de lichten en geluidssignalen door ze aan en uit te zetten 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> Vult de checklist met de uitgevoerde controles in 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Meldt defecten aan de verantwoordelijke 		✓		
3. Laadt en lost de goederen in en uit een extern transportmiddel overeenkomstig de opdracht				
<ul style="list-style-type: none"> Gebruikt het passende intern transportmiddel om de los- en laadopdrachten uit te voeren 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Kennis van de organisatie van een opslaglocatie (circulatieplan, ...) Kennis van veiligheidsregels Kennis van de eigenschappen van laad- en lostoestellen
<ul style="list-style-type: none"> Past de manoeuvres (rijden, laden, lossen, ...) aan de werkinstructies, het gebruikte externe transportmiddel (vrachtwagen, ...), de aard van de lading en de ruimte aan 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Controleert op hoeveelheden, soort goederen en visuele beschadiging volgens opdracht 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Meldt schade en afwijkingen aan de verantwoordelijke 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> Controleert of het extern transportmiddel geblokkeerd is alvorens te laden en/of te lossen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Controleert de stabiliteit van de vloer van het extern transportmiddel alvorens de lading binnen te rijden 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Controleert of het extern transportmiddel recht en volledig tegen de laadkaai gepositioneerd staat 	✓			
4. Verplaatst goederen van en naar diverse locaties volgens bedrijfseigen- en veiligheidsprocedures				
<ul style="list-style-type: none"> Past de snelheid van het intern transportmiddel aan de lading, manoeuvreerruimte en ondergrond aan 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Kennis van de organisatie van een opslaglocatie (circulatieplan, ...) Kennis van veiligheidsregels

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> Rijdt zichtbare obstakels of infrastructuur niet aan 			✓	<ul style="list-style-type: none"> Kennis van de eigenschappen van laad- en lostoestellen
<ul style="list-style-type: none"> Rijdt in de richting zodat het zicht niet beperkt is door de lading 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> Kijkt steeds in de rijrichting 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> Respecteert een veilige afstand met de voorganger in functie van een noodstop 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Matigt de snelheid bij het naderen van kruispunten, onoverzichtelijke bochten en ingangen 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> Rijdt op de voorziene plaatsen in de aangeduide rijrichting 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> Geeft voorrang aan zwakke weggebruikers 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> Leest en interpreteert locatiecodes 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Houdt de werkplek ordelijk en net 			✓	
5. Stapelt, ontstapelt goederen op diverse hoogten				
<ul style="list-style-type: none"> Stapelt en ontstapelt maximaal wat voorgeschreven is in het laaddiagram 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Kennis van veiligheidsregels Kennis van stabilisatieprincipes van ladingen Kennis van de eigenschappen van laad- en lostoestellen
<ul style="list-style-type: none"> Stapelt en ontstapelt de goederen zonder ze te beschadigen 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> Stapelt en ontstapelt de goederen zonder de stapelruimte te beschadigen 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> Plaatst de goederen evenwichtig verdeeld in de stapelruimte 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Neemt enkel stabiele ladingen en onbeschadigde pallets op 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Stapelt enkel als de voorziene stapelruimte groot genoeg is 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Houdt de werkplek ordelijk en net 			✓	
6. Parkeert het intern transportmiddel				

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Zet na het parkeren steeds de parkeerrem op (indien van toepassing) 			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van veiligheidsregels • Kennis van de eigenschappen van laad- en lostoestellen
<ul style="list-style-type: none"> • Plaatst de wielen recht 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Zet het contact af 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Parkeert het intern transportmiddel nooit voor een doorgang of veiligheidsuitrusting 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Voorziet het intern transportmiddel van de benodigde energie bij het einde van de dagtaak 			✓	

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van de technische onderdelen van de machine
- Kennis van de organisatie van een opslaglocatie (circulatieplan, ...)
- Kennis van veiligheidsregels
- Kennis van stabilisatieprincipes van ladingen
- Kennis van de eigenschappen van laad- en lostoestellen

Cognitieve vaardigheden

- Volgt pictogrammen en behandelingslabels op
- Past de veiligheidsregels toe
- Voert een visuele controle van de onderdelen uit op vloeistoflekken en materiële schade
- Controleert de meters, controlelichten en foutcodes op het instrumentenbord
- Vult de checklist met de uitgevoerde controles in
- Gebruikt het passende intern transportmiddel om de los- en laadopdrachten uit te voeren
- Controleert op hoeveelheden, soort goederen en visuele beschadiging volgens opdracht
- Controleert of het extern transportmiddel geblokkeerd is alvorens te laden en/of te lossen
- Controleert de stabiliteit van de vloer van het extern transportmiddel alvorens de lading binnen te rijden

- Controleert of het extern transportmiddel recht en volledig tegen de laadkaai gepositioneerd staat
- Past de snelheid van het intern transportmiddel aan de lading, manoeuvreerruimte en ondergrond aan
- Respekteert een veilige afstand met de voorganger in functie van een noodstop
- Leest en interpreteert locatiecodes
- Stapelt en ontstapelt maximaal wat voorgeschreven is in het laaddiagram
- Plaatst de goederen evenwichtig verdeeld in de stapelruimte
- Neemt enkel stabiele ladingen en onbeschadigde pallets op
- Stapelt enkel als de voorziene stapelruimte groot genoeg is
- Parkeert het intern transportmiddel nooit voor een doorgang of veiligheidsuitrusting
- Voert een controle uit van het intern transportmiddel bij het starten en beëindigen van de dagtaak
- Past de manoeuvres (rijden, laden, lossen, ...) aan de werkinstructies, het gebruikte externe transportmiddel (vrachtwagen, ...), de aard van de lading en de ruimte aan

Probleemoplossende vaardigheden

- Meldt onveilige situaties aan de verantwoordelijke
- Detecteert defecten
- Meldt defecten aan de verantwoordelijke
- Meldt schade en afwijkingen aan de verantwoordelijke

Motorische vaardigheden

- Gebruikt het veiligheidssysteem
- Gebruikt PBM's (Persoonlijke BeschermingsMiddelen zoals bv. veiligheidsschoenen,...)
- Controleert de remmen met een noodstop bij de start
- Controleert de lichten en geluidssignalen door ze aan en uit te zetten
- Rijdt zichtbare obstakels of infrastructuur niet aan
- Rijdt in de richting zodat het zicht niet beperkt is door de lading
- Kijkt steeds in de rijrichting
- Matigt de snelheid bij het naderen van kruispunten, onoverzichtelijke bochten en ingangen
- Rijdt op de voorziene plaatsen in de aangeduide rijrichting
- Geeft voorrang aan zwakke weggebruikers
- Houdt de werkplek ordelijk en net
- Stapelt en ontstapelt de goederen zonder ze te beschadigen
- Stapelt en ontstapelt de goederen zonder de stapelruimte te beschadigen
- Houdt de werkplek ordelijk en net
- Zet na het parkeren steeds de parkeerrem op (indien van toepassing)
- Plaatst de wielen recht
- Zet het contact af
- Voorziet het intern transportmiddel van de benodigde energie bij het einde van de dagtaak

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt uitgeoefend in opslagplaatsen, logistieke platformen, magazijnen, vrachtzones, goederenstations, (lucht)havens, fabrieken, grootwinkelbedrijven, ...
- Het beroep kan worden uitgeoefend met aangepaste werktijden, in shifts (volcontinu, twee- of drieploegensysteem,...), tijdens het weekend, op feestdagen of 's nachts.
- De activiteit kan in een lawaaierige omgeving, in een vries-, koelzone of een erg warme zone (metaalgieterij,...) plaatsvinden. Het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen (bv. veiligheidsschoenen, handschoenen, helm, ...) is verplicht.
- De beroepsbeoefenaar komt in contact met de magazijnier, magazijnmedewerker en bestuurder externe transportmiddelen.
- De activiteiten vinden plaats binnen een strikt tijdschema.

Handelingscontext

- De beroepsbeoefenaar moet steeds de veiligheids- en kwaliteitsvoorschriften respecteren.
- De beroepsbeoefenaar stelt, afhankelijk van de bedrijfscontext, repetitieve of gevarieerde handelingen.

Autonomie

Is zelfstandig in

- het uitvoeren van het transport van goederen

Is gebonden aan

- een werkschema/werkopdracht/werkinstructies en aan de veiligheids- en kwaliteitsvoorschriften

Doet beroep op

- zijn/haar directe leidinggevende bij problemen

Verantwoordelijkheid

- Een intern transportmiddel dat voorbereid is overeenkomstig de veiligheidsvoorschriften
- Een gecontroleerd intern transportmiddel
- Goederen die geladen en gelost worden in en uit een extern transportmiddel overeenkomstig de opdracht
- Goederen die verplaatst worden van en naar diverse locaties volgens bedrijfseigen- en veiligheidsprocedures
- Gestapelde en ontstapelde goederen op diverse hoogten
- Een geparkeerd intern transportmiddel

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten en voorwaarden

Voor de beroepsuitoefening van ‘Bestuurder interne transportmiddelen’ is het beschikken van volgende attesten en/of voldoen aan volgende voorwaarden wettelijk verplicht:

- Gezondheidsbeoordeling voor het uitvoeren van een veiligheidsfunctie zoals bepaald in Codex over het welzijn op het werk. (BS 2 juni 2017)

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Officiële cijfers over de tewerkstelling van heftruckchauffeurs zijn niet beschikbaar. Vanuit de betrokken sectoren werd daarom een raming gemaakt.

Er zijn ongeveer een 10.000 heftruckchauffeurs in Vlaanderen (januari 2013).

Vacatures

I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector

i. Spreiding over de betrokken sectoren (2016)

Ontvangen vacatures		Antwerpen	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures
NEC zonder uitzendopdr.	HEFTRUCKCHAUFFEUR																
	02. Dranken, voeding en tabak	1	2	8		2		13	7		4	1					38
	03. Textiel, kleding en schoeisel							10			1						11
	04. Grafische nijverheid, papier en karton	1	1		1			1					4		2		10
	05. Chemie, rubber en kunststof							5	2			1					8
	06. Vervaardiging van bouwmaterialen			7						8		1					16
	07. Metaal		2	1				7		6			1				17
	08. Vervaardiging van machines en toestellen	4						1									5
	09. Vervaardiging van transportmiddelen														20		20
	10. Hout- en meubelindustrie				8			3	1	3		3		2			20
	11. Overige industrie							5	4								9
	12. Energie, water en afvalverwerking						10	4			3			2			19
	13. Bouw	3						3	4								10
	14. Groot- en kleinhandel	2	6	4		13	1	17	3	1	2	1	1	4			55
	15. Transport, logistiek en post	9	2	6		2	9	6	20		7	15	2				79
	17. Informatica, media en telecom	5						1									6
	19. Zakelijke dienstverlening	0					5	7				4		2			18
	21. Diensten aan personen	2		0				8	1								11
	23. Openbare besturen														3		5
	26. Maatschappelijke dienstverlening							1	1								2
	27. Overige dienstverlening				2												2
TOTAAL		27	13	26	11	17	25	92	43	18	17	26	8	10	25	361	70

ii. **Aantal openstaande vacatures (aantal, spreiding, evolutie)**

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie) (2016)

Jaartal	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
NEC rechtstreeks aan VDAB gemeld	31	33	47	69	75	73	67	49	79	75	62	70
Uitzendopdrachten	1040	1053	1250	1178	1477	1653	1581	1534	1662	1651	1578	1584
NEC via wervings- en selectiekantoren	42	32	42	53	62	80	145	231	168	165	142	160
TOTAAL	1113	1118	1339	1300	1614	1806	1793	1814	1909	1891	1782	1814

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding) (2016)

Regio	Antwerpen	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Miklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
NEC rechtstreeks aan VDAB gemeld	1	1			2	1	22	4		4	5	3	2	25	70
Uitzendopdrachten	119	74	104	39	54	67	546	75	69	162	123	30	88	11	1584
NEC via wervings- en selectiekantoren	5	21	2	29	2		41	4	7	5	34	1	5		160
TOTAAL	125	96	106	68	58	68	609	83	76	171	162	34	95	36	1814

II. Evolutie van het aantal vacatures (in de tijd)

Jaartal	2013	2014	2015	2016
NEC rechtstreeks aan VDAB gemeld	251	227	260	361
Uitzendopdrachten	4918	6017	11179	15147
NEC via wervings- en selectiekantoren	253	260	396	1715
TOTAAL	5422	6504	11835	17223

III. Spreiding van het aantal vacatures per provincie en/of regio

Regio	Antwerpen	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	Totaal
NEC rechtstreeks aan VDAB gemeld	27	13	26	11	17	25	92	43	18	17	26	8	10	25	361
Uitzendopdrachten	714	1380	2707	326	514	467	3168	705	422	2160	1024	544	762	64	15147
NEC via wervings- en selectiekantoren	162	74	635	54	14	6	364	31	49	100	156	8	32	2	1715
TOTAAL	903	1467	3368	391	545	498	3624	779	489	2277	1206	560	804	91	17223

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden

Beroep	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	SLMiklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	1557	461	527	333	344	227	529	297	415	671	530	719	593	7203

V. Knelpuntberoep i. Zo ja, duiding oorzaak (kwantitatief/kwalitatief)

Geen knelpuntberoep

4. Samenhang

